210

1)

דברים וז ואתחנן

ומצותיו אשר אנכי "מצור אתה ובנר ובן בנר כל יבוי זזייך "וכבוען יארכן ימיך ושמעת ישראל ושבורת לעשות "אשר מטב לך ואשר תרבון בואד "כאשר דבר יהוה אלהי אבתיך לך ארין ובת זולב ודבשי

שׁמע ישׂראל יהוה אלהינו יהוה ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשר ובכל מאדך והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבר ושונותם לבויר ודברת בם בשבתר בביתר ובלכתר בדרך ובשכבר ובקומר וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך יכתבתם על מווות ביתך ובשעריך

2)

בַּרוּךָ אַתָּה יהוה אַלֹהֵינוּ מֵלֶךְ הָעוֹלָם יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא את הכל.

Blessed are You, LORD our God, King of the Universe, who forms light and creates darkness, makes peace and creates all.

ברכת "יוצר אור" היא הברכה המורכבת ביותר בכל התפילה. הקושי של הברכה 3 הוא גם במבנה שלה וגם בנושא העיקרי שלה. לגבי הנושא, קשה להבין מה .הקשר בין ברכת "יוצר אור" לבין קריאת שמע

יוצר אור ובורא חְשֶׁךְ עִשֶּה שָלום ובורֵא אָת הַכּל Who forms light and creates dark-4 ness, makes peace and creates all. The verse in Isaiah (45:7) upon which this blessing's text is based reads: "[I am the one] who forms light and creates darkness, who makes peace and creates ra, evil." In our blessing, the word ra, "evil," is replaced with hakol, "all." Evil as a universal entity does not exist; suffering and misery are due to the accidental and contingent character of our existence, which is confined to a narrow segment of being. In the perspective of totality, evil vanishes.

The specific intention necessary for reading the Shema, however, is not identical to that needed for prayer. The latter involves avoda shebalev, worship of the heart, which asserts itself in the great experience of the Divine Presence, that is, the awareness of God and of His proximity and closeness to us. Reading the Shema does not demand the state of consciousness required for prayer, as accepting the yoke of Heaven is not tantamount to entering the Divine Presence. No encounter takes place during the reading of the Shema - the element of dialogue is lacking. Instead, the intention required for Shema expresses itself in the form of a declaration, a profession of faith. (Worship of the Heart)

ישעיה מה

A. Galdsdruight

ָסקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע כְּשֶׁהוּא גּוֹמֵר פָּסוּק רָאשׁוֹן אוֹמֵר בְּלַחֵשׁ בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלֶם וַעֶד וְחוֹזֵר וְקוֹרֵא כְּדַרְכּוֹ (דברים ו ה) ״וְאָהַבְתָּ אֵת יָיֵ׳ אֱלֹהֶיךָ״ עַד סוֹפָהּ. וְלָמָּה קוֹרִין כֵּן. מָסֹרֶת הִיא בְּיַדֵינוּ שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁקְבַּץ יַעְלֹב אָבִינוּ אֶת בָּנִיוּ בְּמִצְרַיִם בָּשְׁעַת מִיתָתוֹ צָוָם וְזַרְזָם עַל יִחוּד הַשָּׁם וְעַל דְּרֶךְ ה׳ שֶׁהָלֹךְ בָּהּ אַבְרָהָם וְיִצְחָק אָבִיוּ וְשָׁאַל אוֹתָם וְאָמֵר לָהֶם בָּנֵי שֶׁמֶּא יֵשׁ בָּכֶם פַּסְלוּת מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד עִמִּי בְּיָחוּד הַשָּׁם כָּענְיָן שָׁאָמֵר לְנוּ משָׁה רַבֵּנוּ (דברים כט יז) ״פָּן יֵשׁ ּבָּכֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה״ וְגוֹ׳. עַנוּ כַּלָּם וְאָמְרוּ (דברים ו ד) ״שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְיֵי אֱלֹהֵינוּ וְיֵי אֶחָד״. כְּלוֹמַר שְׁמַע מִמֶּנּוּ אָבִינוּ ִישְׂרָאֵל יְיֵ׳ אֱלֹהֵינוּ יְיֵ׳ אֶחָד. פָּתַח הַזָּקוּ וְאָמֵר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וְעָד. לְפִיכָךְ נָהָגוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לוֹמֵר שֶׁבַח שָׁשָּבֵּחַ בּוֹ יִשְׂרָאֵל הַזָּקַן אַחַר פָּסוּק זָה:

نأن

מדרש רות דף צג ע״ב

الآر

DW

מתוק מדבש

אָזַלוּ כך הלכו רבי נהוראי ורבי יצחק בדרך, כַּד מְטוּ בֵּי חֲקַל כשהגיעו לאיזה שדה, אָמַר רַבִּי יִצְחָק לרבי נהוראי, לֵימָא מֵר מֵאִינּוּן מִילִין דְּמַעַלְיָיתָא דְּבִקְרִיאַת שׁמַע יאמר מורי מאותם סודות הטובים שבקריאת שמע, כָּתַח רבי נהוראי וְאָמַר לפרש מה שכתוב שְׁמַע יִשְׂרָאֵלֹּיִינִיוֹ אלהינ״ו יהו״ה אֶחָד, הַאי קְרָא תִּינַח בְּשַׁעְתָּא דַאֲמֶרוּ בְּנִין דְיַעֲקֹב לַאָבוּהוֹן פסוק זה מובן בשעה שאמרו בני יעקב לאביהם "שמע ישראל" אבינו, אוֹ משֶה שאמר לְיִשְׂרָאֵל שמע ישראל, אֲבָל הַשְׁתָּא בּוּלֵי עֶלְמָא אָמְרֵי שׁמַע יִשְׂרָאֵל אבל עתה כל העולם אומרים שמע ישראל, לְמַאן יִשְׂרָאֵל אָמְרִין לאִיזה "ישראל" אומרים "שמע ישראל".

ומשיב אֶלֶא הָא הְּגֵינָא אלא הרי למדנו (כמס׳ מענים דף ה סוע״כ) יַעַקב אָבִינוּ לא מֵת, וְהַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא חָתִים לֵיה גוֹ כּוּרְסְיֵה יְקְרֵיה והקדוש ברוך הוא חתם וחקק אותו בכסא כבודו, לְמֶהְוֵנִי הָּדִיר סַהְרָא עַל בְּנוֹי שיהיה תמיד מעיד על בניו, דְקָא מְיַחֲבִי שְׁמֵיה דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדַחֲזִי בְּכָל יוֹמֶא תְּבִין זִמְנֵי שהם מייחדים שמו של הקדוש ברוך הוא בכל יום שתי פעמים כראוי, וְכַד אִינּוּן מְיַחְדִין שמו של הקרוש שמו של הקרוש שמים מייחדים שמו של הקרוש ברוך הוא, אומרים ליעקב אבינו ״שמע ישראל״, הֲוֹנִי סָהֵיד עֲלָן דַּאֲנַן מְיַחֲדֵי שְׁמֵיה הקדוש שמו שמו של הקדוש בּרְיךָ הוּא בּרְקָא חָזֵי תהיה מעיד עלינו שאנו מייחדים שמו של הקדוש ברוך הוא כראוי.

Transfer the ציציות to the right hand, kissing them at °.

וַיָּאמֶר יהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמְר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶמַרְתָּ אֲלֵהֶּם, וְשָשׁוּ לָהֶם יִצִיצֵת עַל־בַּנְפֵּי בִּגְדִיהֶם לְּדְרֹתֵם, וְּנַתְּנִוּ °עַל־צִיצַת הַבָּנַף בָּתִיל הָּבֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם °לְצִיצִת, וְרְאִיתֶם אֹתוֹ, וּזְבַרְתָּם אֶת־בָּל־מִצְוֹת יהוֹה וַצֵשִּיתֶם אֹתֶם, וְלֹא תָתׁוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְּכֶם וֹאֲחֲרֵי עֵינֵיכֶּם, אֲשֶׁר־אַתֶּם וֹנִים אַחֲרִיהֶם: לְּמַעַן תּזְבְּרוֹ וַעֲשִיתֶם אֶת־בָּל־מִצְוֹתֻי, וַהְיִיתֶם קְּדֹשֶׁים לֵאלְהֵיכֶם: אֲנִי יהוָה אֱלְהֵיכָּם, אֲשֶּׁר הוֹצַאִתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֵץ מִצְרַיִם, לִהְיִוֹת לְכֵם לֵאלהַים, אֲנֵי יהוָה אֱלהֵיכֶם:

3

מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית שמע שיש זונה בכרכי הים שנוטלת ד' מאות זהובים בשכרה שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן כשהגיע זמנו בא וישב על הפתח

נכנסה שפחתה ואמרה לה אותו אדם ששיגר ליך ד' מאות זהובים בא וישב על הפתח אמרה היא יכנס נכנס הציעה לו ז' מטות שש של כסף ואחת של זהב ובין כל אחת ואחת סולם של כסף ועליונה של זהב

עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערומה ואף הוא עלה לישב ערום כנגדה באו ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו נשמט וישב לו ע"ג קרקע ואף היא נשמטה וישבה ע"ג קרקע אמרה לו גפה של רומי שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי

אמר לה העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמותך אלא מצוה אחת ציונו ה' אלהינו וציצית שמה וכתיב בה (במדבר טו, מא) אני ה' אלהיכם שתי פעמים אני הוא שעתיד ליפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר עכשיו נדמו עלי כד' עדים

אמרה לו איני מניחך עד שתאמר לי מה שמך ומה שם עירך ומה שם רבך ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה כתב ונתן בידה

2) SHE MIST B 181 23/ 2/64 X

ָּ פַעֲמֵיִם בְּכָל יוֹם קוֹרָאִין קְרִיאַת שְׁמַע, בָּעֶרֶב וּבַבּּקֶר. שֶׁנָּאֲמֵר (דברים וּ ז) ״וּבְשָׁכְבְּךְ וּבְקוּמֶךְ״ בְּשָׁעַה שֶׁדְּרֶךְ בְּנֵי אָדָם שוֹכְבִין וְזָה הוֹא לִיִלָה. וּבְשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִין וְזָה הוּא יוֹם:

102

But Jacob did not fall עַל על יְעַלְב לֹא נְפַל Joseph's neck, עַלְּא נְשֶׁלְוֹ, and did not kiss him; יְלָא נְשֶׁלְוֹ, and our Rabbis said, יְאָמְרוּ רַבּוֹתִינוּ, because (Jacob) was reciting the Shema (at that moment).

בְּשֶׁעָה שֶהוֹצִיאוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָא לַהַּרִיגָּה זְּמַן קְרִיאָת שְׁמַע הָיָה, וְהָיִּי סוֹרְקִים אֶת בְּשְׁרוֹ בְּמַסְרְקוֹת שֶׁל בַּרָזֶל, וְהָיָה מִקְבֵּל עָלִיו עוֹל מַלְכוּת שָׁמֵיִם. אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו: רַבִּינוּ, עַד זֶה "בְּכֶל נַפְשְּךְ" – אֲפִילוּ נוֹטֵל אֶת נִשְּמָתְרָ, עַד אָמְרְתִּי: מָתִי יָבֹא לְיִדִי וַאֲקִיימֶנּוּ וְעַכְשִּיו שֶּבָּא לְיָדִי לֹא אֲקִייְמֶנּוּלִּ זְיָה מַאֲרִיךְ בְּ״אֶחָד" עַד שֶּיְצְתָה נִשְּמָתוֹ בְּ״אָחָד". יָצְתָה בַּת קֹוֹל וְאָקְרָה: אַשְּׂרֶיךָ רַבִּי עֲקִיבָּא שֶּיִיצְאָה נִשְׁמִתְּךְ בְּ״אֶחָד".

The Gemara relates: When they took Rabbi Akiva out to be executed, it was time for the recitation of Shema. And they were raking his flesh with iron combs, and he was reciting Shema, thereby accepting upon himself the yoke of Heaven. His students said to him! Our teacher, even now, as you suffer, you recite Shema? He said to them: All my days I have been troubled by the verse: With all your soul, meaning: Even if God takes your soul. I said to myself: When will the opportunity be afforded me to fulfill this verse? Now that it has been afforded me, shall I not fulfill it? He prolonged his uttering of the word: One, until his soul left his body as he uttered his final word: One. A voice descended from heaven and said: Happy are you, Rabbi Akiva, that your soul left your body as you uttered: One.

השלה תורבי פיא הלכור לנימר שמא

3)

1

בְּרֶכֶה רָאשׁוֹנָה שֶׁלְפֶנֶיהָ בִּיּוֹם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חשֶׁךְ וְכוּ׳ וּבְרָכָה שְׁנָיָה אַהְבָת עוֹלָם אֲהַבְתָּנוּ. וְשֶׁל אַחָרֶיהָ אֲמֶת וְיַצִּיב. וּבְרֶכָה רִאשׁוֹנָה שֶׁלְפֶנֶיהָ בַּלַּיִלָּה מַעֲרִיב עֲרָבִים וְכוּ׳ שְׁנִיָּה לָהּ אַהְבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךְ אָהַבְתָּ כוּ׳. וּבְּרָכָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל אַחָרֶיהָ אֲמֶת וָאֱמוּנָה. שְׁנִיָּה לָהּ הַשְׁכִּיבַנוּ:

[7]

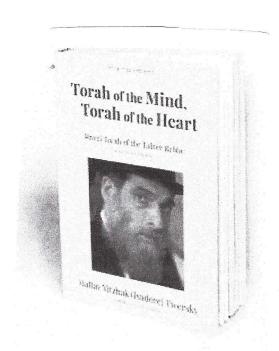
קריאת שמע וברכותיה

1)

מבנה ברכות קריאת שמע ומספרן

״בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה, ובערב מברך שתים לפניה ושתים לאחריה״.¹

נשאלת השאלה: מדוע? מדוע ארבע ברכות בערב ושלוש ברכות בבוקר? רש"י מפרש: "כדאמר בברכות ירושלמי: שבע ברכות הללו על שם 'שֶׁבַע בַּיּוֹם הְלַלְתְּיךְ' (תהלים קיט קסד)," כיוון שיש שלוש ברכות בשחרית וארבע ברכות בערבית, בסך הכל יש שבע ברכות.

2)

Why Did Ya'akov Recite Shema? Parsahast Vayigash

Yosef harnessed his chariot, and ascended to Goshen to meet Yisra'el, his father; he appeared to him, fell upon his neck, and cried on his neck for a long time (Genesis 46:29).

Rashi: But Ya'akov did not fall upon Yosef's neck, nor did he kiss him. Hazal say that he (Ya'akov) was reciting Shema.

A magid visiting Brisk explained that Ya'akov spontaneously recited Shema to express his gratitude to the *Ribbono shel Olam*. We learn from this, added the magid, that we should involve HaKadosh Baruch Hu in our moments of great exhilaration, just as we do in our moments of greatest despair.

R. Chaim Brisker disagreed. He explained as follows: Ya'akov Avinu, having been commanded to travel to Egypt, had been – throughout his trip – occupied with God's command and thus exempt from other *mitzvot*. Having now arrived in Egypt, however, he became obligated anew in the *mitzva* of reciting *Shema*, and fulfilled it immediately.